

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15.

Continuem avuy la inserció de 'l drama

D. Fernando ó El mártir del deber

publicant desde la plana 5 á la 13 inclosa.

Funció teatral extraordinaria

Mereix aquet qualificatiu l'espectacle donat lo dia 20 á la tarde en lo teatro de Novedats á benefici de la Associació de la Prensa de Barcelona. Realment va resultar extraordinari'l programa, perque van péndrer part en aquesta festa la companyia de D. Agapito Cuevas, la de 'l teatro Romea, la de Eldorado, la de la Sra. Tubau y la de la Sra. Vitaliani, qui ademès va tenir la galanteria de cedir l'espaiós colisseo de 'l Passeig de Gracia. Las obras *Pobre porfiado*, *Cura de moro*, *El barquillero*, *¿Divorciémonos?*, (acte 3.ª) y *Voi, lei, tu*, van donar ocasió de lluhir-se á 'ls artistes, havent resultat lo conjunt de la execució de totes y cada una un senyalat triunfo per' aquells que van desempenyarlas, quins forem aplaudits per una escullidissima y numerosa concurrencia que casi omplia la sala d'espectacles.

La orquesta va sèr ben dirigida pe 'l reputat mestre D. Albert Cotó.

En los palcos hi havia 'l Capitá general, Gobernador civil, Delegat d' Hisenda, delegacions de importants societats, lo president de l' Associació de la Prensa de Madrid D. Miquel Moya y distingidas familias que van voler significar ab sa presencia la estima y consideració en que tenen á la Associació organitzadora de la festa, y contribuir á aumentar los fondos que aquèsta 's proporciona en virtut de sos Estatuts ab la celebració de funcions

públicas per atèndrer á 'ls fins benéfichs y honrosos per' que està constituída.

També hi havia una bona entrada en las galerías de 'l según pis.

De veras celebrem l' éxit d' aquesta funció, éxit que té significació notable, tota vegada que á mes de la part material ó siga la recaudació obtinguda que, segons notícias, va passar de 400 duros, hi ha que considerarlo baix son doble aspecte moral y significatiu de la simpatia que á 'l públich inspira aqueixa Associació creada ab intents que han de fer que la prensa siga, com ha de sèr, un medi de civilisació y cultura, servint per desautorisar certas especulacions industrials, egoistas y de mal género que á la sombra de la literatura periodística realisan alguns que rebaixan mes avall de ran de terra la dignitat de 'l periodisme, deixantla á un baix nivell designat ab mòlt acert com *eco de las cloacas*, per donar á entèndrer que 'ls que així 's valen de la industria y de la ploma enganyant á 'ls lectors de 'ls diaris objecte de sa explotació perjudicial, no tenen reparo en buscar sas idees é inspiracions entre 'l fanch y 'l llot, en lloch de valerse de la benefactora influencia de 'l talent mes elevat.

La prensa local ha donat compte de l'espectacle que ressenyem y aixó 'ns plau també; pero en aquet punt hem de fer notar la conducta de *El Diluvio* á 'l publicar una serie de paraulas buydas, estampadas en descrédit de una entitat á la qual deuria respectar sisquera perque està constituída ab tots los requisits de la ley y que, per lo tant, ostenta ab dret perfectíssim y exclusiu l'honrós titul de *Asociación de la prensa de Barcelona*; titul tan propi, tan legal y tan exclusiu, que en virtut de l'article 8.º de la ley de Asociacions vigent, és la única que 'l pòt usar. Si no ho créu

aixís, probi *El Diluvio* de ferne un altra ab aquell nom, y veurá com no lograrà 'l sèu propòsit.

També suposa *El Diluvio* que 'ls actors de la companyia de la Sra. Vitaliani y 'ls veraders periodistas de Barcelona han estat víctimas, y afejeix que la Associació explota 'l nom d' aquets periodistas veraders ab 'l únich objecte de ferse ab algunes miserables pessetas que *El Diluvio* ignora, segons diu, quin destino se 'ls hi dona.

En primer lloch hem de fer constar que cap artista ha estat víctima, afejeint que la Vitaliani ja sab qui és *El Diluvio* y qui és la Associació, havent establert las diferencias convenientes; y en segon afegim que realment los periodistas veraders ó siga 'ls inscrits en la Associació (que tots escriuhen en periódichs locals) y altres que no escriuhen en *El Diluvio*, han sigut víctimas de la protesta estrambótica y xabacana ab que 'l día 20 va desahogar la seva bilis dient quatre vulgaritats y mentidas contra una societat legal y digna, puig mentida y vulgaritat és sostenir que la Associació demana caritat abrogantse una representació que no tè. Ni la Associació demana caritat á 'l poble ni s' apropia representació que no tinga. Ofereix á 'l públich un espectacle escullidíssim, y ho fa aixó ab las facultats que li donan uns estatuts sancionats per l' Autoritat gubernativa.—¡Ah! Y las pessetas (que no són miserables, porque de pessetas miserables no n' hi ha, aixís com hi ha homes que 'n són molt de miserables); las pessetas, deduhits gastos, van á 'l fondo de la Associació á 'l objecte benéfich reglamentari. No se las embutxaca ningú, no: si 's fa soci algú de *El Diluvio*, en son día veurá l' estat detallat de comptes.

També és mentida dir que *El Diluvio* no tè res que véurer ab la Associació de la Prensa: en proba de lo qual, podem afirmar que entre ella y *El Diluvio* hi ha una causa criminal contra 'l colega, pendent de fallo en lo Tribunal Suprem.

Ja ho véu si hi tè que véurer.

Y aquesta manifestació pòt servir á 'l curiós lector per' donarli la clave de l' enigma y de la inquina y mal humor de *El Diluvio* en aquest assumpto que fa tuf de claveguera, per qual motiu no volem remóurer mes á fondo, preferint remontarnos altre cop á la regió de l' art per' felicitar á 'ls artistas de las companyias de aquesta capital, y á las autoritats y á 'l públich quea, ssistent á 'ls actes iniciats per la naixent Associació de la Prensa, venen á donarli vigor y vida, preludi de la importancia que li está reservada per' enaltir una institució que no en va és considerada com lo quart poder de 'ls Estats.

P. DE R.

Revista teatral

Principal.—Desde mitja Quaresma hi actúa la companyia de D.ª María A. Tubau que dirigeix D. Ceferi Palencia.

Nostre públich, hi acut totas las nits, fins á 'l punt de

haver tingut de posar algunas vegadas aquell quadret que diu: *Quedan despachadas todas las localidades.*

Veritat és que la empresa y companyia s' ho mereixen, sino pe'l mérit de las obras estrenadas, pe'l gust ab que treballan, y per la magnificencia y esplendidesa de decorats y trajos.

Debutá la Sra. Tubau ab *La Corte de Napoleón*, y reproduhi seguidament *La Duquesa de la Valliere*. Com que ja en son temps Lo TEATRO CATALA va ocupar-se'n, no dirém sino que han sigut escoltadas ab gust.

De 'ls estrenos si que 'n direm: *Pepita Tudó* siguié 'l primer, comedia original de 'l Sr. Palencia. En aquesta obra s' hi observa cert deslligament y trivialitat que no li escau. En *Godoy* y la *Pepita Tudó* donaren molt que dir á la cort de Carlos IV, y foren causa de intrigas palaciegas y epissodis amorosos, que 'l Sr. Palencia ab molta bona voluntat ha anat enllasant fins á formar la comedia. En quant á 'l decorat y trajos si que hi ha estat encertat, puig uns y altres són rics y espléndits, fins á 'l punt de créurer que avuy es l' empresari d' Espanya que 'ls te mes bons.

També històrica es la *La Reina y la Comedianta*, original de 'l Sr. Cavestany.

Lo nervi de l' argument són los amors de Felip IV ab la cèlebre *Calderana*. Com epissodi important hi figuran los amors de la Reyna ab lo Compte de Villamediana; y en concepte de personatjes històrichs benassenyalats, cal mencionar lo Compte Duch d'Olivares y Calderón y Quevedo.

La nova comedia, que está escrita en vers elegant, sonoro y armónich, no ofereix de notable mes que l'acte primer. Ab tot, *La Reina y la Comedianta* s' escolta ab gust, divent dir d' aquesta lo que havem dit de l' altra respecte á decorats y trajos; en aquesta las decoracions de l' acte primer (hostal), y segon (taller del pintor Velázquez) són las mes ben dibuixadas y coloridas.

No cal dir que en totas las obras la Sra. Tubau ha mostrat lo sèu talent, y ha sigut ben secundada per 'ls demés artistas, singularment per lo Sr. Palanca. No perque sigui catalá, segons nos diuhen, sino perque 'l creyem una esperansa de l'art dramátich, nos complau escriurer lo nom de 'l jove actor Sr. Codina, qui estudiant molt y sense enorgullirse may anirà lluny.—ARGENTVIU.

Liceo.—Direm quatre paraulas de 'l concert que tingué mes carácter catalanista, en que s' executaren las cançons populars *La filla de 'l marxant*, *La pastoreta*, *L' emigrant* y *Els Segadors*. Las tres armonisadas per don Amadeo Vives y l' última per D. Lluís Millet.

Fluix, fluixet és lo treball de 'l autor de *La preciosilla*; no passa de 'l que faria un alumno de primer any d' armonia.

Lo de *La filla de 'l marxant* és manso y vulgar; de sa inspiradíssima melodia se 'n pòt treurer un gran partit; en Vives no ha fet.

La pastoreta está fora de son centro; deslluheix sa bellesa melódica 'l mogut de las veus que l' acompanyan. Aixó fa que 'ls temps s' hagin de portar mes vius de lo que 'l cant requereix, descomponent l' encantadora senzillés de sa sens rival melodia.

Respecte *L' emigrant*, ja sabem hi haurá qui 'ns dirá que no és una cansó popular, que és una inspirada poesia de mossen Verdaguer posada en música original pe'l mestre Vives.

A qui tal digui li objectarem que dintre 'l interminable número de cançons populars de Catalunya, n' hi ha una bellíssima, de forma placívola, lluny de modulacions estranyas y de tothom coneguda, pero que acusa

tot desseguida l'origen de son ayre y lo perquè fou creada, que 's titula: *La cansó de Vich*.

Donchs aquesta és *L' emigrant* que 'l Mtre. Vives se l' ha apropiada posanthi quatre compassos per cabecera.

Fou molt aplaudida *La cansó de Vich*, s' ho mereix.

Venen per últim *Els Segadors* que 'l Sr. Millet enfargà de tal manera la melodia, que la major part d' ella se confon entre la aglomeració de notes que no diuhen res.

Anem veyent que aixó és anar contra 'ls preceptes escolástichs, pero fa modernista que és sinónima de sabi.

Hi hagué molts aplausos, convertintse lo teatro en una verdadera plassa de toros, entonantlos de 'l quart y quint pisos la cansó que res te d' himne ni per alarmá.

Tívoli.—Se contan per plens las representacions de 'l drama bíblic de D. Angel Guimerá: *Jesús de Naza-reth*, distingintse notablement lo reputat galán y director de la companyia D. Enrich Borrás y 'l seu germá D. Jaume en la part de *Judas*.

No parlém de 'l mérit literari y musical de la obra, porque ja ho ferem quant s' estrená á Novedats.—A. DE LA FLORIDA.

La companyia Vitaliani

La companyia de la Sra. Italia Vitaliani que durant tota la Quaresma vé actuant en Novedats, no logra véuer concorregudas las sevas representacions. A Barcelona avuy per avuy no hi ha mes artistas dignes de 'l favor públich, (y consti que no vull oféndrer á ningú), pe 'ls seus mérits y 'l seu talent, comensant per la senyora Vitaliani y 'l Sr. Duse, que siguin acreedors á tenir lo teatro ple de gom á gom, sino 'ls artistas de Novedats. ¿A qué 's déu lo retrahiment de 'l públich? No ho sé; és un fenómeno de psicologia teatral y crech no equivocarme si dich que aquest fenómeno te explicació, si be jo no puch donarla aquí. Y deixem córrer aquestas miserias, que ho són y de veras, y dolemnos de 'l trist concepte que haurán format de 'l públich de Barcelona la senyora Vitaliani y la seva companyia; és á dir, de 'l públich que no va á 'l teatro, porque de 'l que hi va, sé y puch assegurar que 'l consideran molt y molt. Anem al grá.

Prou voldria fer un análisis de las obras estrenadas per la companyia de la Sra. Vitaliani; mes ni 'l temps, ni l'espai de que dispo m' ho permetan; per aixó hauré de limitarme á parlar de 'ls artistas y en primer lloch de la actriu Vitaliani. Jove encara, puig no t'és mes que 35 anys, la Vitaliani sent l'art ab tota la intensitat d' un cor enamorat; diu ab sinceritat y subratlla la frase ab l'accionat, ó ab l'actitut, ó ab la contracció de la cara ó, simplement, ab lo moviment de 'ls ulls; á voltas ni tan solsament diu, ni tan sols parla; 's mou ó mira... y expressa tot un concepte, mes diré, reflexa un estat de ánimo, una convulsió de l'esperit... Malaguanyadament ni la figura ni la veu l'acompanyan y secundan lo seu treball. Prima, molt prima y ab un só de veu á voltas un si és no és nassal, la Vitaliani perdria bona cosa de la seva reputació ó tal volta no la haguera obtinguda, si aquets defectes físichs no fossin neutralisats per la forsa potencial de 'l seu gran talent.

Com que tot quant ha posat la Vitaliani en l'escenari de Novedats, ho he vist, crech poguer jutjar l'actriu ab ver coneixement de causa: entench, donchs, que per mes que 'l seu talent és molt sutil, (puig sab adoptar totas las formas), entench, dich, que si está be, molt be en *La Locandiera*, está milló, molt milló en *Casa paterna*, Tra-

gedia della anima, *Le opere de Finnya*, *Tosca*, *Cavalleria rusticana*, etz., etz. La diferencia que jo estableixo pòt veure 's ben clara en *Zazá* quins actes primer y segon no 'ls fa la Vitaliani, ni de bon tros, tan be com los restants, sobre tot lo quart. Vol dir aixó que la actriu italiana sent y expressa millor que 'l género lleuger, las situacions dramáticas de veritat, tant las que són un devassall de sentiment (acte segon de *Tragedia della anima* y últim de *Come le foglie* per exemple), com las que respiran rabia, odi, ventjanse, salvatjisme, (acte segon de *Le opere de Finnya*, *Tosca*, *Cavalleria rusticana* entre altrás). En aquestas obras la Vitaliani ab la sola forsa de 'l seu art y talent, arriba á aixecar á l'espectador de la cadira. Diguin si és veritat y si exagero tots quants li hagin vist la escena final de 'l segon acte de *Le opere de Finnya* per no citar-ne d'altres; en aquell moment la fera, 'l tigre de 'l desert mal ferit no 's torna mes rabiós. Aleshors la Vitaliani está en son centre.

De ia companyia cal assenyalar á 'l primer actor y director Sr. Duse, inteligent tal volta mes com á director que com á galán, per mes que las sevas qualitats y 'ls seus mérits va revelarlos ben be en *Kean*, de 'l seu especial repertori. No dich res de las Sras. Canepi y Farina que ja coneixem. Com á galán jove hi figura 'l Sr. Rissatto y en concepte de actor cómic el Sr. Sainatti, ab dos joves de molt pervindre, puig reuneixen qualitats y mérits innegables.

Y puig que de 'l Sr. Sainatti he parlat, no vull deixar de consignar que á ell se déu la traducció italiana de *L'alegría que passa* y que ha sigut representada ab lo millor éxit per la Sra. Vitaliani y la seva companyia. Per cert que fins ara, y no avans, no hem vist interpretada com Déu mana aquesta producció y no s'oblidi que la cansó de *Zaira* tingué de convertirse en una melopea porque la Sra. Vitaliani no canta, ab lo qual l'obra havia de pérdrer quelcom de 'ls seus atractius, y ab tot no fou aixís porque l'actriu italiana va dir lo seu parlament... com may puga dirse milló. La feyna de 'l Sr. Sainatti, excelent.

Repertori de fora

Madrid.—Exigencias de ma carrera professional m'han tingut fora privantme d'enviar correspondencia. Poca cosa ha passat durant ma ausencia: dos estrenos, *Polvorilla* y *Blasones y talegas*.

Es la primera de 'ls Srs. Yrayzoz, Shaw la lletra y de 'ls mestres Vives y Montesinos la música.

Desacertats estigueren poetas y músichs.

L'argument és fluix y 'l desarrollo manso.

La música no t'és res digne de mencionarse.

Quant vol enlairyarse copia de Chapí y Bretón: quant és original és vulgar.

Lo geni de nostre compatriota Amadeo Vives, va de *capa caída*. Ni anant en companyia se salva.

Blasones y talegas, de Sierra y de 'l mestre Chapí; és un treball de autor dramátich que peca de certa monotonia en lo desarrollo de las escenas.

La música és de lo mes inspirat de 'l insigne autor de *La cara de Dios*.

L'éxit correspón á 'l músich que posá en son treball l'inspiració é inteligencia d' un verdader artista.

L'execució fou de primera per part de la Pino y Pretel, sent secundadas per los Srs. Carreras, Mesejo (pare y fill) Ramiro y Rodríguez.

Amalio Fernández fou també molt aplaudit per unas bonicas decoracions.

Crech tindrem *Blasones y talegas* per lo que falta de temporada.—SELVA.

Reunions particulars

Instituto obrero graciense.—Lo teatro práctic és un element útil pera aquet lloch d' ensenyansa y ofereix á 'ls aficionats ocasió de demostrar sos avenços. Diumenje ab *La Dolores*, magnífich drama de Feliu y Codina, van mostrar sas aptituts las simpáticas y estudiosas Srtas. Darnís y Figueras, dient ab acert los importants papers de protagonista y *Gaspara*, com aixís també á 'ls joves Grau, Prunera, Devenat, Plaza, Llunas, March, y Calveras, especialment los quatre primers que en *Lázaro, Melchor, Rojas, y Celemin*, van fer patent la seva afició y la intuició dramática que posseheixen.

No és estrany que la concurrencia, tota de familias de socios, aplaudís en diferents escenas y á 'ls finals de 'ls actes. Va dirigir lo Sr. Grau.

Va treure 's molt partit de las reduhidas dimensions de l' escenari, haventse arreglat molt de la decoració.

En *Los embusteros*, de la secció de 'ls petits (si val dirho aixís) van agradar las germanas Puerto, y 'ls noys Galvany, Escolá (qu' és un estornell), Voltas y Montoliu. Be per tots.—A. P. G.

Saló de descans

La companyia de 'l teatro Romea aquest any no dona grans obras en lo que un dia siguié classich-teatro Catalá. Los estrenos han estat poch, y alguns desgraciats, per poch mérit de las produccions y poch gust de la direcció artística. Aquésta está tan desacertada en casos determinats, que, segons pòt dirse pe 'ls fets, no té á 'ls autors la consideració que 's mereixen. Acaba d' estrenarse *Viatje urgent*, obra de la que no podem parlar per no haverla vist á causa de havérsela retirat á pesar de que obtingué aplausos y sér de un autor conegut y apreciat per altrás que han donat bonas entradas. Per aquet motiu, qu' és objecte de censuras de 'l públich, creyem que la Empresa no ha procedit be á 'l retirar *Viatje urgent*, porque no falta qui ho atribueix á dissensions ab l' autor y són en major número los que suposan que tal producció és dolenta en grau superlatiu, cosa que no és certa y que per lo tant perjudica notablement á l' autor D. Joseph M.ª Pous, qui resulta víctima de un procedir injustificat.

Si la empresa ó la direcció creuben que ab tal conducta tindrán obras bonas, s' equivocan; puig los autors que estimin la seva reputació, adquirida á forza de treball y de temps, no voldrán portarli 'ls fruyts de 'l seu ingenio, y aquélla 's quedarà sols ab obras d' autors novells é inexperts, quals produccions moren á 'l náixer, com ha passat fa poch en lo teatro Romea mateix.

Aquí está 'l tino de tota diverció artística: si l' obra és dolenta no ha d' acceptarla, y si no ho és no deu retirar-la per no establir un sistema ilógich y perjudicial per la mateixa empresa.

Los autors mereixen consideració y se 'ls hi ha de tenir.

—Se 'ns demana la reproducció de la següent noticia: «Nuestro compañero en la prensa, el periodista madrileño Ramón Pellico (*Fray Victorio*), publicará muy en breve un libro titulado *Nociones de Tauromaquia*, en el que se compendian las reglas generales del *Arte del Toreo*, y las diferentes suertes ó lances que se ejecutan en la lidia de reses bravas. Asimismo contendrá un detallado estudio de los efectos que causan las estocadas en el organismo del toro.

Nociones de Tauromaquia costará una peseta y será editada elegantemente, como cumple á la conocida Tipografía Herres, que se ha encargado de la impresión.»

No som partidaris de las corridas de toros; pero mentres no quedin abolidas, val mes que hi hagi llibres que indirectament pogan contribuir á disminuir las desgracias que á voltas ocasionan.

Imp. de Ramón Pujol.—Tallers, 45, Barcelona.

ARCHIVO LIRICO-DRAMATICO
Y COPISTERIA DE
Francisco Pérez Pol
Calle de Roig, núm. 24.—BARCELONA

Ayuntamiento de Madrid

NUEVO INVENTO

Clavijas por presión «Sistema Terraza»—Aplicables á todos los Instrumentos de cuerda.

Patente Española núm. 24,143.—Adición núm. 25,879
Patentes de incención en Alemania, Italia y Francia.

Debido á este nuevo y utilísimo procedimiento se han procurado salvar las deficiencias de todas las clavijas conocidas.

Pidanse catálogos.

De venta en las principales guitarrerías y almacenes de música de España.

DIRECCIÓN Y ADMINISTRACIÓN GENERAL EN ESPAÑA

M. MORA

CALLE FÉLIX PIZCUETA, 1.—VALENCIA.

Representante en esta plaza:

JOSÉ MARIA POUS, San Pablo, 15.

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

JUAN AYÑÉ
FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

En esta casa se halla de venta la obra de gran éxito

A PAÍSES DESCONOCIDOS

Precio de los principales números de música:

Terceto de los Polismans.	2 ptas.
Duo de los carteros.	2'50 »
Coro las Violetas.	2'50 »

Especialidad en pianos de alquiler. Guitarras desde 5 pesetas.

BANCO VITALICIO DE ESPAÑA

La Previsión y Banco Vitalicio de Cataluña

Compañías de seguros sobre la vida, reunidas
GARANTIAS

CAPITAL SOCIAL.	Plas.	15.000,000
RESERVAS.	»	9.800,634

Capitales asegurados desde la fundación de las compañías hasta 30 de Junio de 1898.	»	211.278,772'82
Pagado por siniestros, pólizas vencidas y otros conceptos hasta igual fecha.	»	14.471,501'55

Esta Sociedad se dedica á constituir capitales para la formación de dotes, redención de quintas y demás combinaciones análogas: rentas vitalicias inmediatas ó diferidas y seguro de capitales pagaderos á la muerte del asegurado.

REPRESENTACIONES EN TODA ESPAÑA

Domicilio social: Ancha, 64.—Barcelona

LA GRESHAM

Compañía inglesa de seguros de vida

fundada en Londres en 1848.

Oficina en Barcelona:

PLAZA DE CATALUÑA, 39

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, con traú 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l'escorbut.

Se ven en totas las perfumerías